

Total No. of Printed Pages—11

1 SEM TDC GEPS (CBCS) GE 1 (A/B)

2 0 2 3

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective)

Paper : GE-1

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-1 (A)

(**Nationalism in India**)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) জাতীয়তাবাদৰ এটা চিহ্ন/প্রতীকৰ নাম লিখা।

Mention one symbol of nationalism.

(2)

(b) চিপাহী বিদ্রোহ কোন চনত সংঘটিত হৈছিল ?
In which year did the Sepoy Mutiny occur?

(c) *The Economic History of India* নামৰ পুথিখন লিখিছিল এম. এন. বায় / তীৰ্থঙ্কৰ বায় / মহাত্মা গান্ধী / সৰোজিনী নাইডু।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

The book, *The Economic History of India* was written by M. N. Roy / Tirthankar Roy / Mahatma Gandhi / Sarojini Naidu.

(Choose the correct answer)

(d) 'দ্বি-জাতি তত্ত্ব' ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছিল ?
Who propounded the concept of 'two-nation theory'?

(e) 'মনটেগু-চেল্ফোর্ড আইন'খন কোন চনত প্ৰণোদিত হৈছিল ?
In which year was the 'Montague-Chelmsford Act' passed?

(f) বি. আৰ. আম্বেদকাৰে লিখা যি কোনো এটা গ্ৰন্থৰ নাম উল্লেখ কৰা।
Write the name of any one book authored by B. R. Ambedkar.

24P/458

(Continued)

(3)

(g) 'মুণ্ডা বিপ্লৱ'ৰ প্ৰাধিকৰ্ত্তাৰ নাম কি আছিল ?
(বিৰ্চা মুণ্ডা / কাৰিয়া মুণ্ডা / বিক্ৰম মুণ্ডা / ববীন মুণ্ডা)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

Who was the chief leader of the 'Munda Revolution'?

(Birsa Munda / Kariya Munda / Bikram Munda / Robin Munda)

(Choose the correct answer)

(h) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ কোনটো সংশোধনীৰ জৰিয়তে 'ধৰ্মনিৰপেক্ষ' শব্দটো অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে ?

Which Amendment of the Indian Constitution added the term 'Secular'?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on the following (within 150 words each) :

(a) ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয়তাবাদৰ জাতীয়তাবাদী দৃষ্টিভঙ্গী
Nationalist approach to the Indian nationalism

(b) সংস্কাৰ আন্দোলনত ব্ৰাহ্মসমাজৰ ভূমিকা
Brahmo Samaj's role in reform movement

24P/458

(Turn Over)

(4)

(c) ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ ভূমিকা

Quit India Movement's role in India's Freedom Movement

(d) ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনীতিত সাম্প্ৰদায়িকতাবাদ
Communalism in Indian politics

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. দৃষ্টিভংগী মানে কি? জাতীয়তাবাদ অধ্যয়নৰ সাম্ৰাজ্যবাদী দৃষ্টিভংগীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+8=12

What is an approach? Discuss the imperialist approach to the study of nationalism.

অথবা / Or

জাতীয়তাবাদ অধ্যয়নৰ মাৰ্ক্সবাদী দৃষ্টিভংগী সম্পৰ্কে এক সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 12

Make a critical appraisal of the Marxist approach to the study of nationalism.

4. ১৯ শতিকাৰ ভাৰতবৰ্ষৰ সমাজ সংস্কাৰৰ ক্ষেত্ৰত সামাজিক-ধৰ্মীয় আন্দোলনসমূহৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা। 11

Evaluate the role of socio-religious movements in regard to social reform in the 19th century India.

24P/458

(Continued)

(5)

অথবা / Or

স্বামী দয়ানন্দ সবস্বতী দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠিত আৰ্য সমাজৰ উদ্দেশ্য আৰু অৱদানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the objectives and contributions of Arya Samaj founded by Swami Dayananda Saraswati.

5. চৰমপন্থীসকল কোন আছিল? ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতাৰ বাবে চৰমপন্থীসকলে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন কাৰ্যপন্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 3+8=11

Who were the extremists? Discuss the different methods adopted by the extremists for the Independence of India.

অথবা / Or

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনৰ মুখ্য উদ্দেশ্যসমূহ কি কি আছিল? ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয়তাবাদী সংগ্ৰামৰ ক্ষেত্ৰত এই আন্দোলনৰ গুৰুত্ব মূল্যায়ন কৰা। 3+8=11

What were the chief objectives of the Quit India Movement? Evaluate the significance of this movement in regard to the Indian nationalist movement.

6. সামাজিক আন্দোলনৰ সংজ্ঞা দিয়া। ভাৰতবৰ্ষৰ ব্ৰাহ্মণ্যবাদ বিৰোধী ৰাজনীতিৰ বিষয়ে এক টোকা প্ৰস্তুত কৰা। 4+7=11

Define social movement. Write a note on the anti-Brahmanical politics of India.

24P/458

(Turn Over)

(6)

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষত সংঘটিত হোৱা যি কোনো এটা কৃষক আন্দোলনৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

11

Discuss the aims and objectives of any one peasant movement occurred in India.

7. ১৯৪৭ চনৰ ভাৰত বিভাজনৰ কাৰণ আৰু ফলশ্ৰুতিসমূহ আলোচনা কৰা।

5+6=11

Discuss the causes and consequences of the Partition of India in 1947.

অথবা / Or

সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া। সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ বিভিন্ন দিশসমূহ আলোচনা কৰা।

3+8=11

Define communalism. Discuss the various aspects of communalism.

24P/458

(Continued)

(7)

Paper : GE-1 (B)

(Contemporary Political Economy)

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

1×8=8

Answer the following questions :

(a) প্ৰব্ৰজনৰ এটা কাৰণ লিখা।

Write one cause of migration.

(b) WTO কেতিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল?

In which year was the WTO established?

(c) ধ্ৰুপদী উদাৰতাবাদৰ পিতৃ স্বৰূপে কাক জনা যায়?

Who is regarded as the father of classical liberalism?

(d) গোলকীকৰণৰ এটা ধনাত্মক প্ৰভাৱ লিখা।

Mention one positive impact of globalization.

(e) GADৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of GAD.

(f) IMFৰ এটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

Write one function of the IMF.

24P/458

(Turn Over)

(8)

(g) অস্ত্র নিয়ন্ত্ৰণ চুক্তি এখনৰ নাম লিখা।

Name one arms control agreement.

(h) *Principles of Political Economy* নামৰ
গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

Who wrote the book, *Principles of
Political Economy*?

2. তলত দিয়াবিলাকৰ বিষয়ে লিখা (প্রতিটো 150 শব্দৰ
ভিতৰত) :

4×4=16

Write on the following (within 150 words
each) :

(a) গান্ধীবাদ

Gandhism

(b) নৰ্মদা বচাও আন্দোলন

Narmada Bachao Movement

(c) Transnational Corporationsৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য
Four features of Transnational
Corporations

(d) বাণ্ঠীয় সার্বভৌমত্বৰ ওপৰত গোলকীয়কৰণৰ প্ৰভাৱ

Impact of globalization on State's
sovereignty

24P/458

(Continued)

(9)

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (প্রতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words
each) :

3. মাৰ্ক্সবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া। মাৰ্ক্সবাদৰ মূল নীতিসমূহ আলোচনা
কৰা।

4+8=12

Define Marxism. Discuss the basic principles
of Marxism.

অথবা / Or

নব্য উদাৰতাবাদ মানে কি বুজা? নব্য উদাৰতাবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
ব্যাখ্যা কৰা।

4+8=12

What do you mean by neo-liberalism? Explain
the characteristics of neo-liberalism.

4. সামন্তবাদ মানে কি বুজা? সামন্তবাদৰ পৰা পুঁজিবাদলৈ
স্থানান্তৰণৰ কাৰণসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

4+7=11

What do you mean by feudalism? Describe the
causes of transition from feudalism to
capitalism.

অথবা / Or

বিশ্বায়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। বিশ্বায়নৰ ফলশ্ৰুতিসমূহ আলোচনা কৰা।

4+7=11

Define globalization. Discuss about the
consequences of globalization.

24P/458

(Turn Over)

5. দেশ এখনৰ উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াত বৃহৎ নদী বান্ধসমূহৰ অৱদান সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 11

Critically discuss the contributions of the big dams in the developmental process of the country.

অথবা / Or

- গণতন্ত্ৰৰ 'চতুৰ্থ স্তম্ভ' হিচাপে প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ মুখ্য ভূমিকা আলোচনা কৰা। 11

Explain the vital role of media as the 'Fourth Pillar' of democracy.

6. উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। উন্নয়ন আৰু উচ্ছেদ বা স্থানান্তৰণৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 4+7=11

Define development. Critically discuss the interface of development and displacement.

অথবা / Or

- "বেচৰকাৰী সংস্থাসমূহে উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ স্বৰূপ নিৰ্ধাৰিত কৰিছে।" উক্ত মন্তব্যৰ প্ৰাসংগিকতা ভাৰতীয় অভিজ্ঞতাৰ প্ৰেক্ষাপটত আলোচনা কৰা। 11

"Non-Governmental Organizations are shaping the developmental process." Discuss the statement in the light of the Indian experience.

7. ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ ক্ষেত্ৰত তথ্য-প্ৰযুক্তি আন্দোলনৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the impact of the IT Revolution on the sovereignty of the States.

অথবা / Or

- সাম্প্ৰতিক সময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিক প্ৰভাৱান্বিত কৰা যি কোনো এক নৃ-গোষ্ঠীয় সংঘাতৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 11

Critically explain any one instance of ethnic crisis affecting the socio-political domain of contemporary North-East India.

(10)

5. দেশ এখনৰ উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াত বৃহৎ নদী বান্ধসমূহৰ অৱদান সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 11

Critically discuss the contributions of the big dams in the developmental process of the country.

অথবা / Or

- গণতন্ত্ৰৰ 'চতুৰ্থ স্তম্ভ' হিচাপে প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ মুখ্য ভূমিকা আলোচনা কৰা। 11

Explain the vital role of media as the 'Fourth Pillar' of democracy.

6. উন্নয়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। উন্নয়ন আৰু উচ্ছেদ বা স্থানান্তৰণৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা। 4+7=11

Define development. Critically discuss the interface of development and displacement.

অথবা / Or

- "বেচৰকাৰী সংস্থাসমূহে উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ স্বৰূপ নিৰ্ধাৰিত কৰিছে।" উক্ত মন্তব্যৰ প্ৰাসংগিকতা ভাৰতীয় অভিজ্ঞতাৰ প্ৰেক্ষাপটত আলোচনা কৰা। 11

"Non-Governmental Organizations are shaping the developmental process." Discuss the statement in the light of the Indian experience.

24P/458

(Continued)

(11)

7. বাণ্ট্ৰসমূহৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ ক্ষেত্ৰত তথ্য-প্ৰযুক্তি আন্দোলনৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the impact of the IT Revolution on the sovereignty of the States.

অথবা / Or

- সাম্প্ৰতিক সময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিক প্ৰভাৱান্বিত কৰা যি কোনো এক নৃ-গোষ্ঠীয় সংঘাতৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 11

Critically explain any one instance of ethnic crisis affecting the socio-political domain of contemporary North-East India.

24P-16*/458 1 SEM TDC GEPS (CBCS) GE 1 (A/B)